

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Slovenski kmetje svojemu Kralju za rojstni dan

Šesti september, rojstni dan našega mladega vladarja, Nj. Vel. kralja Petra II., je za nas praznik, ki ga bo slovesno proslavljala vsa Jugoslavija.

Z iskrenim navdušenjem se bomo spominjali ta dan svojega vladarja zlasti slovenski kmetje. Saj vemo, da je kralj Peter II. izbran in izvoljen, da do kraja izpolni veličastno vsebino besedi, ki jih je izrekel njegov blagopokojni oče, nesmrtni kralj Aleksander I. Zedinitelj: »Zemlja je bažja in kmetova!«

V teh besedah je z Najvišjega mesta v državi dano kmetu vse priznanje, hkratu pa vsebujejo tudi ves naš kmetijski program.

V kratkem času, odkar slavni rod Karađorđevićev vlada tudi slovenski zemlji, smo imeli ponovno priliko, občudovati vse vrline naše vladarske hiše. Zato smo se posebej tudi slovenski kmetje z vso ljubeznijo in brez pridržkov oklenili slavnega in tolikokrat mučeniško preizkušenega kraljevskega doma.

V trenutku, ko naš mladi kralj Peter II. dopolnjuje dvanajsto leto svojega življenja, se trpko spominjamo zle usode, ki mu je v tako nežni dobi ugrabila njegovega modrega, junaškega in blagega očeta. Zato tem bolj pristržno prosimo Večnega, naj bi nesmrtni duh blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja vodil tudi sina in mu pomagal izvršiti vse one velike naloge, ki ga čakajo v življenju.

Težke čase preživljamo in nadloge, ki nas tarejo, nas silijo k tlom. Vzlic temu ne omagamo in ne izgublamo vere. Mi vemo, da se mora nekoč zasvitati dan, ko bomo premagali vse težave in zadihali v lepše življenje.

Poroštvo za to našo neomajno vero vidimo utelešeno v našem mladem kralju, ki bo z novo silo nadaljeval in uspešno dokončal delo slavnih prednikov. V tej trdni veri kličemo iz vsega srca:

Živel Nj. Vel. kralj Peter II.! Živel naš slavn kraljevski dom! Živela kmetška Jugoslavija!

Elektrika in voda — Sol in vžigalice

Še težji časi se bližajo

Letošnja suša je močno udarila našega kmeta. S trpljenjem in muko je moral voziti vodo po 4 in 5 ur daleč za ljudi in napajanje živine. Komaj jo je pripeljal domov, že se je obrnil in šel po drugo. Dan za dnem, cele tedne in mesece.

Bela in Suha Krajina sta najbolj trpeli, pa tudi po mnogih drugih krajih so se posušili vodnjaki in usahnili studenci. V Belokrajino je poslala banska uprava veliko avtomobilsko škroplnico, ki jo je posodila Ljubljana, najbolj prizadetim na pomoč. Suša v teh krajih, ki leže na kraškem ozemlju, ni redek pojav. Nasprotno je navada, da jim suša le redko katero leto prizane. Zato se naše oblasti že dolgo let pečajo s načrti o graditvi velikih vodovodov v te kraje. Obupno proseči kliči se ponavljajo od leta do leta, toda do danes stvar ni prišla dalje kot do načrtov in obljub.

V naši Sloveniji se gradi po načrtu edino elektrifikacija. Prav je tako. Luč je velik blagoslov ljudstvu in električna luč pomeni ogromen napredek. Toda danes, ko je izginil dinar iz kmetijske hiše se vračajo ljudje zopet k luči naših pradedov. Trske so zagorele po kmetijskih in delavskih kočah. Za električno luč, kjer jo imajo napeljano, danes ni denarja. Saj ga ni niti za sol. Kmetica nestrpnost čaka, da ji znese kokoš jajce, katerega hitro zamenja za sol ali za vžigalice. Teh dveh potrebščin ne more nadomestiti z drugimi predmeti. Za električno luč pa zmanjka denarja in mesto nje sveti leščerba ali trska.

Če se brez električne luči more izhajati in če se jo more nadomestiti, brez vode se nikakor ne more. Zato bi bilo v prvi vrsti potrebno graditi vodovode, vodnjake in kapnice v onih krajih, ki vsako leto trpe na pomanjkanju vode.

Letošnja suša je pobrala polovico krompirja,

fižola in otave. Z novim letom bo zmanjkalo mnogim kmetom krme. Kmet bo zato prisiljen prodajati živino. Njena cena je padla že letos za več kot za eno četrtino. No in kaj bo spomlad? Kaj naj kmet proda, da bo poravnal davke, napravil za zimo obleko in obutev, če mu je polovico pridelkov pobrala suša, ostalo pa nima nobene cene.

Lačnim kruha!

Obetajo se nam še težji časi in izgleda, da bo letošnja zima in prihodnja spomlad najtežja. Narod je v skrbeh in s strahom gleda v bodočnost. Kmet čaka, da se bodo zganili tisti, ki so zato poklicani. On gleda in opazuje, kako se pripravljajo merodajni krogi, da preprečijo pretečo nevarnost. Ljudje pričakujejo, da se bo vse naše javno življenje pripravilo in organiziralo za gospodarsko obnovo, da bo kmet bolje prodajal svoje pridelke, da bo dobil lačen kruha, da bo mogel vlagatelj dvigniti iz posojilnice svoj trdo prislužen in težko prihranjen denar, da bo dolžnik lahko pričel odplačevati svoj dolg in da bo kmet legel k počitku brez strahu, ali bo jutri še na svojem ali ne.

Mesto dela — stranke!

Ta up je prazen. Mesto gospodarskega dela, mesto socialne akcije, se z vso vneto organizirajo stranke. Posebno vneto organizirajo Jugoslovansko radikalno zajednico. Po izjavah ministra brez listnice g. dr. Miha Kreka, so odbori te stranke v Sloveniji že povsod organizirani. Beograjska »Politika« piše, da so v Sloveniji navdušeno pristopili člani bivše Slovenske ljudske stranke v novo stranko radikalne zajednice. Posebno navdušenje za radikalno zajednico vlada menda v ljutomerskem in ptujskem srezu. Po drugod se ne opaža enakega veselja za strankarske organizacije. Nasprotno. Ljudje nočejo o njih ničesar slišati, dokler so lačni, strgani in bos. Najprej delo in kruh, ta beseda gre danes po deželi.

Politične stranke ne bodo zlepa dobile v očeh kmetškega ljudstva onega ugleda in one veljave, ki naj bi jo imele v demokratičnem življenju. Predšestojanuarske strankarske razmere so vsem še v živem spominu. Stranke so pozabile na svojo poglavitno nalogo in dolžnost. Svoje interese so postavile pred interese naroda in države. Stranke niso bile več sredstvo v rokah naroda za dosego njegovih pravic, temveč so postale same sebi namen in poslednji cilj. Vero in narodnost se je presojalo po strankarski pripadnosti in zaslugi so se odmerjale le s strankarskega vidika. Prišlo je tako daleč, da se je postavilo geslo: stranka za vsako ceno, tudi na ruševinah vere in države.

Zato je prišlo do preloma in do 6. januarja. Zmagala sta država in narod nad strankami. To je največji pomen tega zgodovinskega čina.

Narod je ta ukrep dobro razumel in posebno kmet ga je z zadovoljstvom in olajšanjem spre-

jel. Današnje nezaupanje do vsakega poskusa obnove strankarskega življenja nam dokazuje, da je šestojanuarski duh močno prepojil našega kmetkega človeka. In če se danes v novih oblikah obnavlja stare stranke, duh in stare metode, potem smemo mirne duše reči, da ga naš kmetki človek ne bo sprejel. Petletno premišljevanje

ga je toliko osamosvojilo, da ne veruje slepo nobeni stvari več. Le tam, kjer bo on sam gospodar, nosilec stranke in njen vodja, se bo počutil doma in tja bo tudi šel. Le tako stranko bo prepojil z novim duhom in svobodnimi načeli in novimi načini dela. Le taka stranka mu more uspešno služiti in nobena druga.

„Jz mojega kraljestva...“

Resnična slika iz današnjih dni

Je pač tako, da se sicer vsakemu ne posmehlja sreča že ob prihodu na ta prečudni svet — jaz pa sem vendar med tistimi, katerim kraljevanje na domačiji takorekoč kar samo pade v naročje. Pa sem budalo še razočaral svoja dobrohotna starša z nerazumljivo željo, naj grem v mestne šole. Ker mi je predobri oče namenjal nekaj boljšega, sem brž hotel uganiti s prošnjo, naj se grem učiti — elektrotehnika in ker je nato predraga mamica dejala, da mi je namenjeno še vse nekaj več, sem se celo predrznil plaho vprašati, če bi me pustili k vojaški godbi...

Pa je že moralo tako biti, da mi je vso skrivnost moje življenske karijere razvozljala kruta smrt dragih staršev in me (kot 17-letnika) posadila na bleščeči prestol njihove dedščine — tedaj že moje kmetije. Popisal bi debele zvezke, če bi hotel vsaj približno naslikati svoje vzhičenje in cente dobre volje, katero mi je vtilo to moje nepričakovano napredovanje. Morda se mi to posreči kdaj pozneje; danes naj le zapišem to, kar sem pravkar preživel in kar je vendar potrebno, da rešim pozabljenja.

Saj pa tudi še nisem nikdar čital kake zgodbe o krompirju; o krompirju, ki je hrana revnih in slaščica bogatih; o krompirju, ki je temelj naših blestečih prestolov in zopet drugim vir blagostanja, ki naj jim bo vsaj skromno nadomestilo za nedostopna kraljestva na kmečkih domačijah...

»O ubogi krompirček«, smo ga milovali skozi poletje, ko mu je suša smodila nežna pljučka in so se mu listi zvižali v smrtni borbi... Pa smo zbirali zadnje pare za maše, ki naj bi mu izprosile blagega dežja, drugod pa so prirejali tužne procesije, iz katerih se je čulo zlasti obupne vzdihne... »reši nas suše, lakote, vojske«...

Dolge mesece so bili naši vzdih glas vpijočega v puščavi, toda, kdor le trka se mu odpre in tudi nebo se je končno usmislilo nas in našega krompirčka. Nebeške zatvornice so se odprle do kraja in lilo je s tako močjo, da so krompirjevi grmi vsi blatni in kakor poteptani ležali vse križem po zemlji.

Kot kralj, ki je vreden svojega dostojanstva, sem brž odredil, da se izkoplje nekaj krompirja in zemljo izkoristi z novo setvijo, ki naj še letos prinese utrditev mojega prestola. Moja kraljevska oblast se je raztezala tudi na nakladanje (pa čeprav se je vršilo okrog polu dveh zjutraj) le pri vožnji jo je skušalo motiti trmasto kljuse — popolnoma pa je odpovedala pri kupčiji! Čeprav sem spotoma izračunal, koliko me je pridelek krompirja stal in čeprav imajo vsi ostali zemljani pravico zahtevati kolikor so vložili v svoj proizvod, sem bil kot kmet izročen na milost njim, ki te lepe lastnosti niti ne poznajo...

Medtem, ko me je prva kupovalka gnjavila z ugotovitvijo, da je krompir predroben, se je druga izgovarjala, da je predebel, predrag itd.

Čeprav je bilo pri odhodu z doma nebo jasno, se je med tem nepričakovano potemnilo in med grmenjem in treskom se je vtila ploha še predno sem prodal petino blaga. Zložil sem brž vreče v piramido, konj je moral žrtvovati svojo odejo, katera naj bi ga branila prehlada in sam sem svojo kraljevsko visokost položil na konico piramide in tako s pomočjo konjske odeje določil odtok vode s krompirja...

Po mučnem moledovanju se mi končno posreči istakniti vlažno klet, v katero znosim svoj

kraljevski zaklad in ga tako brez dvakrat plačane užitnine skušam vnovčiti naslednji tržni dan. Moj blagi odlok je bil sicer brez ugovora sprejet na znanje...

Ko pratika pokaže drugi tržni dan, sem bil že navsezgodaj zaposlen z prenašanjem mestoma mokrih vreč na tržno pozorišče. Začuden sem navajal ceno — toda takrat skoro samo moškim izpraševalcem, ki pa nobeden ni nič kupil! Vselej pa sem se prepričal z mučno ugotovitvijo, da so čudni kupci — kmetje, ki so se le poučevali o cenah...! Kasneje sem se prepričal, da so potem hiteli po mestu ponujati krompir po nekaj nižji ceni in da zato na trg niti ni več bilo resničnih kupcev...! Prodajalci na trgu — da ne zamudimo slučajnega kupca — pa niti nismo utegnili zadostiti najnujnejšim življenskimi potrebami... Šele ob dveh popoldne so nas s trga pregnali mestni pometalci. Znosil sem svojega milijenca tja, kjer sem ga zjutraj dobil. Kontrola je odpadla — saj ga ni bilo nič manj in nič več kakor zjutraj...

Nato se je začel lov po mestu. Čudno le, da smo se prodajalci med srečanjem vselej zedinili z ugotovitvijo, da so se blagi meščani že dopoldne preskrbeli s krompirjem...!

V nadi, da je milostnim gospem vendar že krompir pošel, smo z navdušenjem priredili krompirjev naskok naslednji tržni dan. »Danes se pa ne damo« smo se bodrili vsak sam pri sebi in prepustili trg drugim — sami pa smo vneto tekali od hiše do hiše, od vrat do vrat, od podzemlja do vrh nebotičnika. Nekateri smo imeli več sreče, drugi zopet manj. Jaz n. pr. sem že po šestih kratkih urah prodal vse. Dal sem nekemu sotrpinu kovača, da mi je odstopil voz s konjem, drugemu obljubil »za pol litra«, da mi je držal konja in začela sva z razvažanjem po mestu. Prva kupovalka-naročnica mi je naklonila blag poklon s predlogom, naj blagovolim počakati »dobro urico«, da lonec krompirja skuha in ga pokusi rekoč, da je nekoč kupila slabo blago in da ga od tedaj samo pod tem pogojem kupi. Seveda sem se raje sprijaznil z zahtevo, nego bi ga še en dan prišel prodajat — ko bi pa zopet cena padla kakor vsaki dan doslej... No krompir je končno odgovarjal — pač pa je medtem prišel nov prodajalec z ugodnejšo ponudbo. Posledica tega je bila, da sem milostno vnovčil le polovico dogovorjene količine — drugo polovico pa sem seveda hotel ponujati drugam, kjer pa se je zopet ponavljala približno ista pesem...

Potem pa naj se kdo samo predrzne dvomiti, če smo ali nismo kmetje kralji v svojem kraljestvu...?! Tine.

Smrtna nesreča v belgijski vlad. hiši

Belgijo je te dni zadela huda nesreča. Belgijska vladarska dvojica je bila v Švici na počitnicah. Medtem ko so se otroci že vrnili domov v Bruselj, sta se kralj in kraljica z avtom odpeljala na izlet ob Vierwaldstättskem jezeru. Pri volanu je bil kralj sam.

Iz neznanega vzroka (bržkone je nastal kak defekt v motorju) je avto nenadoma zdrknil z gladke ceste, trčil ob kanton in odletel v jezero. Vse tri, ki so bili v avtomobilu, namreč kralja, kraljico in šoferja je vrgel sunek iz avtomobila. Šoferju se ni zgodilo nič, kralj se

je onesvestil, vendar njegove poškodbe niso nevarne, kraljica Astrida pa je z vso silo tresčila v neko drevo in si pri tem razbila lobanjo. Komaj so jo še deli v sv. olje, pa je takoj na kraju nesreče umrla. Nesreča je tem bolestnejša, ker je kraljica Astrida spet pričakovala dete.

Iz Švice so truplo nesrečne kraljice prepeljali v Bruselj, kjer so ga v kraljevem gradu po-

Belgijska vladarska dvojica

ložili na mrtvaški oder. Kraljičino obličje je tudi v smrti ostalo vedro in lepo ter niso bolečine zapustile na obrazu nobenih sledov.

Z vseh strani so visoki dostojanstveniki, člani vladarskih družin, ministri in diplomatje belgijski vladarski hiši, vladi in narodu hiteli izražati sožalje. Tudi naš dvor, vlada in senat so poslali sožalne brzojavke.

V torek so veliko pokojnico z velikimi častmi položili v grobnico v Laekenu pri Bruslju k večnemu počitku. Pogreba se je udeležilo nad en milijon ljudi.

Jubilejno zasedanje Male antante na Bledu

Pretekli teden se je vršilo na Bledu jubilejno zasedanje Male antante, ki je bilo združeno s proslavo 15 letnega obstoja te važne mednarodne politične organizacije. Na Bledu se je zbralo nešteto diplomatov in novinarjev iz cele Evrope. Z ozirom na nejasen politični položaj v Evropi je bila konferenca še prav posebno važna. V teku zasedanja, ki mu je predsedoval naš ministrski predsednik in zunanji minister dr. Stodinovič, so vsi trije zunanji ministri — za Češkoslovaško dr. Beneš, za Rumunijo N. Titulescu — ponovno ugotovili popolno soglasnost vseh treh držav Male zveze. Po končanem zasedanju je bilo izdano obsežno poročilo, v katerem vse tri države soglasno zavzemajo odločna stališča do važnih mednarodnih vprašanj, tako do vprašanja restavracije Habsburžanov v Avstriji, do Podonavskega pakta in do Vzhodnega pakta.

Jubilejno zasedanje Male antante je ponovno še bolj utrdila moč in ugled te mlade politične mednarodne organizacije.

Dva nova ministra

V nedeljo sta bila imenovana dva nova ministra, in sicer za ministra pošte, brzojava in telefona dr. Branko Kaludžerčić, narodni poslanec, za ministra brez portfelja pa dr. Miha Krek, odvetnik iz Ljubljane.

Kdor nima v glavi — temu tudi močne roke ne koristijo

Tak izrek izhaja s kmetov, iz prakse in vedno znova ga izkušnja potrjuje. Koliko poljedelcev in težakov, ki se mnogo bolj pehajo v svojem gospodarstvu ko drugi — in vendar nikdar ne dosežejo tistih uspehov kot oni. Zakaj? Ker zaostajajo za njimi v izkoriščanju preizkušanih naprednih metod. Nedovzetni so za napredek in s tem za prospek — v škodo sebi, svojim in narodu. Oni se niso namreč nikdar učili; niso skusili in se nikdar prepričali o dobičku, ki ga nudi izobrazba. Odklonilno stališče zavzemajo do strokovnih in prosvetnih društev in zadrug, ter do organizacij, ki jih zastopajo gospodarsko, pravno in politično.

Vsako koristno stvar, ki jo je bila večina že zdavnaj odobrila, prevzamejo zadnji — če jo prevzamejo; ne store pa to nikdar brez kritiziranja — so neizprosni nergači. O naprednih gospodarjih, če je večji posestnik od njih, pravijo: lahko se je njemu »kunjati«, ki ima! Sovrstnikom, zlasti pa manjšim posestnikom, se spočetka posmehujejo — ko pa vidijo, da dobro uspevajo, pripisujejo njihov napredek vsem mogočim drugim stvarjem, le pravim — izobrazbi ne.

Več izobrazbe!

Pričakovati bi bilo, da bo vsaj manjši posestnik, ki mora marsikdaj iz krvave potrebe noč in dan vrtati, kje in kako bo izbil še kak košček kruha — prišel na pravo misel, da se more gospodarsko povzpeti edinole z vztrajnim

učanjem, bodisi iz strokovnih časopisov in knjig, — saj dobro čvito je vendar najcenejša reč! — bodisi na poučnih strokovnih tečajih, predavanjih, ogledih itd.

In kar je še važnejše: svoje otroke učijo enostransko po svojem. Ne dajo jih učiti, branijo jim šole, tečaje in časopise — češ, bukve, društva, šole niso za kmeta!

V preiskovanju vzrokov, zakaj da je tako, se tu ne moremo zaenkrat spuščati, to bi tudi vsak sam najbolje vedel. Naj bo tu vzrok vzgoja, nesreča, preslabe izkušnje: izgubili so zaupanje do drugih, ker so ga izgubili sami vase.

Tu je dejstvo: V tem so ti ljudje škodljivi.

Čvrste volje je treba!

Ne podajmo se! Nezaupanja vase in v druge ne sme biti! Tudi če kdaj ne gre vse po volji, zastavimo v drugo, ker vemo, da čvrsta volja, čist namen in pameten preudarek — nikdar ne odpovedo.

Znoj — najboljši gnoj, pravijo.

To drži: toda znoj se razlikuje od znoja. Nevednež se lahko peha noč in dan, pa ne bo videl koristi od svojega znoja; drugače pa tisti, ki gre na delo dobro podkovan.

Predvsem velja pa to za male posestnike, kajti kdor nima v zemlji in v blagu — mora imeti toliko več v rokah in v glavi: ker smotreno delo — fizično delo harmonično združeno z umskim — je najplodovitejši in najvarnejši kapital.

Tedenski zun. — politični pregled

Abesinsko-italijanski spor

se je razvil v poslednjem tednu v povsem nove oblike. Prvotno je izgledalo, da gre več ali manj le za interese, ki se neposredno tičejo le Italije in Abesinije, se je v teh dneh izkazalo, da vodi o tej stvari velik račun zlasti Anglija. Anglija je sicer že ves čas pogajanj in prizadevanj za mirno rešitev spora igrala prav čudno vlogo od

Degdatch Habte Mikaele

poveljnik abesinskih prostovoljcev in eden izmed najspodobnejših častnikov abesinske vojske.

Iašanja in izmikavanja. Razumljivo je, da so njeni interesi v Afriki brezdvomno prav veliki, zlasti pa jo je k temu čudnemu obnašanju stila skrb, da ohrani v svojih kolonijah red in mir, kajti splošen upor domačinov v Afriki bi jo občutno prizadel. Geslo: »Afrika Afrikancem« med afriškimi prebivalci precej užiga boj za osamosvojitve in narodno svobodo. Takega splošnega nacionalnega gibanja za svobodo pa se v Afriki boje vse evropske sile, ne le Anglija. Dasi se je Francija močno prizadevala, da se spor med Abesinijo in Italijo reši mirno, izgleda, da po

zadnjih dogodkih tega ne bo mogoče doseči. Na dan je namreč prišla čudna kupčija Anglije — potrjuje se angleško-abesinska petrolejska pogodba, ki je bila tajno sklenjena med neko angleško finančno družbo in abesinskim kraljem. Razume se, da je ta vest vplivala v Italiji naravnost porazno, kajti Italija pač tega ne more razumeti drugače kot izigravanje za hrbtom. Spričo tega novega dogodka je malo verjetno, da bo imelo

zasedanje Društva narodov,

kj se vrši 4. t. m. v Ženevi, kaj uspeha. V Franciji sicer še zmerom verjamejo v miren sporazum, toda poslednji oster nastop Italije ne obeta mirne rešitve. — Okoli spora Abesinije in Italije se zbira vse polno vprašanj; tako se je v minulem tednu spet pojavila zahteva.

Nemčije

po kolonijah. Nemčija pač ne more mirno gledati, kako se brez nje baranta v Afriki. V tem pogledu se Nemčija zlasti opira na Anglijo, ki jo skuša prepričati o upravičenosti svojih želja in potreb po kolonijah.

v Franciji

se predsednik vlade Laval na vso moč trudi, da bi uredil notranje politične razmere, zlasti, da bi uredil pereča gospodarska vprašanja. Podoba je, da nova gospodarska in finančna politika (deflacija) ne bosta prinesli pomirjenja. Deflacija je sicer res uravnovesila državni proračun, toda neprijetno je uplivala na cene kmetijskih pridelkov. Ta čas se opaža v Franciji močno gibanje kmetov, o čemer poročamo na drugem mestu.

Na Češkoslovaškem

če nastala precejšnja notranja politična napetost. Pričakovalo se je, da vstopa v vlado slovaška opozicijska stranka Hlinka, kar pa se ni zgodilo, pač pa je stranka po sklepu vodstva stopila v še ostrejšo opozicijo. A tudi v sami vladni

VELESEJEM V LJUBLJANI Jadranska razstava

od 5. do 16. septembra 1935
Razstavišče obsega 40.000 m²

Naš Jadran: Jadranska straža. Zgodovina. Geografija. Jare. Živali. Rastline. Narodne noče in običaji. Vojna in trgovinska mornarica. Sport. Promet. Tujski promet. Gospodarstvo. Ribarstvo.

Velika razstava živih morskih rib in drugih živali. — Umetnostna razstava „Naše morje“.

Posebne razstave: Arhitektura. Perutnina. Kunci. Koze. Ovce. Obrt. Industrija. i. t. d. i. t. d.

Tekmovanje harmonikarjev 15. septembra.

Polovična vozina na železnici in avijonih, popusti na parobrodih. — Železniške legifinancije se dobijo po Dln 5— na postajah.

Vabimo na prekrasno razstavo.

koaliciji je opaziti razpoke, kar vse utegne povzročiti vladno krizo in težak položaj.

Konferenca severnih držav

je bila v teh dneh v Oslu; prisostvovala so ji Norveška, Švedska, Danska in Finska. Konferenca se je pečala predvsem z vprašanjem, kakšno stališče naj omenjene države zavzemajo v abesinsko-italijanskem sporu.

Madžarska

se precej boji osamljenja, zlasti ji ne gre v račun dober razvoj stikov med Italijo in Malo antanto. V tej zvezi se je vršil sestanek avstrijskega in madžarskega zunanjega ministra v Blatnem jezeru, kjer je bilo govora predvsem o Podonavskem paktu. Dejstvo, da bi Italija pri-

Ministrski predsednik Mussolini

stala na dalekosežne koncesije v prid Male antante, vzbuja v Avstriji, a zlasti v Madžarski silno bojazn.

Poljska

živi v predpripravi za parlamentarne volitve. Kdo bo kandidiral, to ni več vprašanje, ker so kandidati že vnaprej določeni. Važno je, da se volitev udeleži čimveč volivcev, kar pa bo težko doseči z ozirom na takšen volivni red.

V Švici

je trenutno najvažnejše vprašanje revizija ustave. 8. t. m. je določeno ljudsko glasovanje (referendum) o tem, ali na se ustavo spremeni ali ne. Sedanja ustava je v veljavi 26 let. Izgledi za revizijo niso prav veliki, enoglasno jo zahteva le katoliška stranka, sicer pa so pogledi prav različni, proti reviziji pa je predvsem švicarska socialistična stranka.

Za staro pravdo

V nedeljo dne 1. septembra so v Poljanah pri Mežici na Koroškem slovesno odkrili knežji kamen, podobo za Slovence tako pomembnega in zgodovinsko važnega knežjega kamna na Gosposvetskem polju.

Slavnosti so se udeležile silne množice ljudstva in mnogo zastopnikov državnih, vojaških in banovinskih oblasti, društev, občin in organizacij.

Spomenik kralju Aleksandru I. Zedinitelju

V svojem govoru je narodni poslanec gosp. Doberšek naglasil, da bodi ta kamen spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedini-

Govor bana dr. Puca

Ban dr. Dinko Puc je takoj nato pristopil h kamnu in med drugim izvajal:

»Vsak narod ima svojo zgodovino. Mi smo majhen narod, naša zgodovina je žalostna. Naj bo pričujoči knežji kamen simbol naše svobode in samostojnosti, nam v opomin, naj pa bo tudi vera v našo bodočnost, ki je edino v močni Jugoslaviji. Naj zato živi Jugoslavija in živi kralj Peter II.«

Posebno svečan je bil trenotek, ko so v knežji kamen vzdali spominsko listino o bojih na Koroškem ter priložili tudi vse dokumente iz časa ljudskega glasovanja. Poleg tega so vzdali v kamen rokopis Brenkove igre »Posled-

Prizor iz Brenkove igre »Poslednje ustoličenje«.

telju, ki je bil največja nada Slovencev onstran naših mej. Hkratu naj spominja na velikega, junaškega slovenskega generala Rudolfa Maistra in vse one naše sinove, ki so dali za Koroško svoje življenje.

Profesor dr. Sušnik je naglasil, da je bil po izgubi slovenske svobode in samostojnosti Aleksander I. Zedinitelj naš prvi narodni kralj, ki smo ga imeli in ljubili v novo osvobojeni domovini.

Odkritje

Po nekaj slavnostnih besedah je nato inž. Pirkmajer razkril knežji kamen. Z okoliških hribov so zadoneli strelji s topičev, sokolska fanfara pa je oznanjala, da je slovenska Koroška ta hip odkrila nov knežji kamen, ki naj pozne rodove spominja in opominja stare pravde. Tajnica Kola jugoslov. sester ga. Gregoričeva je položila ob kamen krasen lovorjev venec, v spomin velikega kralja in vseh naših sinov, ki so dali svojo kri za našo Koroško.

ne ustoličenje«. Nato je pevski zbor iz Maribora zapel pesmi »Gosposvetski zvon« in »Gor čez izaroc«.

Na kamen je vzdana spominska plošča, ki nosi naslednje besede ravnatelja meščanske šole v Mežici:

— Posvečen sem Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju.

Stare pravde spomenik, vere žive sem glasnik.

V zemljo vsajen k nebu zroč, kljubujem, čakam, da nekoč na Gosposvetskem polju spet na Knežji kamen sede kmet. —

Popoldne je bila slavnostna predstava igre Franceta Brenka »Poslednje ustoličenje«. Snov je zajeta iz 15. stoletja, ko so Slovenci ustoličili svojega zadnjega vojvodo.

Zvečer je bil Narodni tabor na Poljani zaključen in množice so se razšle v prepričanju, da bo ta dan ostal velik in pomemben praznik za Koroško in za vso Slovenijo.

Naš kmet je preudaren, prirodan

V mednarodni reviji za balkanske študije je objavil odličan italijanski politik prof. Sforza daljši članek, kjer piše med drugim:

»Imel sem priliko, da se sestanem z balkanskimi državniki in se pomenim o aktualnih vprašanjih. Prizravam, da nisem opazil, da se politično življenje na Balkanu po svojem značaju mnogo razlikuje od onega na Zapadu. Kar manjka javnemu življenju na Balkanu, je pogum za naglo odločitev in okrevanja v upravnem življenju. Tempo se na Balkanu in na Zapadu enako razlikuje, kakor v Severni in Južni Ameriki. Obžalovati je treba, da so v balkanskem javnem življenju najboljši uradni funkcionarji in največji državni voditelji prepuščeni samim sebi, ko gre za državne posle. Skoro vsi pozabljajo na svojo veliko dolžnost, da bi svojim državam ustvarili politično tradicijo, da bi vzgojili naraščaj in ga vodili pod svojim nadzorstvom. Vendar je mogoče brez pretiravanja reči, da široke narodne mase balkanskih narodov pravilno ra-

zumevajo napore svojih državnikov, ki se trudijo za njihovo bodočnost, za njihov moralni in socialni razvoj in politično zadoščenje.

Prišel sem v stike s srbskimi kmeti v Šumadiji in z napol fevdalnimi pastirji med Eprom in Vardarjem. Tako veliko dostojanstvo in zrelo politično presojanje, kakor ga kažejo ti ljudje, je mogoče najti le še med piemontskimi kmeti in angleškimi farmerji. Dobro sem poznal tri parlamenta na zapadu. Toda le redkokedaj sem doživel, da bi me kaka diskusija toliko zajela, kakor me je spričo svoje kmečke prirodnosti navdušila seja srbskih narodnih poslancev na Krfu za časa svetovne vojne. Tam ni bilo ne sijajnih besed, ne smelih načrtov, zato pa trdna odločitev, da se vztraja in ohrani vera v demokratsko Srbijo.

Element, ki izgleda najslabši in najbolj nekoristen v javnem življenju balkanskih narodov je tip psevdoburžujcev, ki se po svojih studijah na tujih univerzah vračajo domov, a jim manj-

ka notranjih občutkov in stikov s kmečkim narodom. K sreči se ta tip vedno bolj izgublja, odkar napredujejo domače univerze.

Stoletne tradicije živijo na Balkanu v narodnih pesmih. Balkanci bodo izgubili iz rok svoje najboljše orožje, če bodo tudi v bodoče vselej naglašali svoja nesoglasja med seboj in se ne bodo oprijeli pravega patriotizma, ki nikoli ne umre, pa čeprav ni izpolnen z mržnjo proti sovražniku.«

Jugoslavija kmeška država

Na shodu združene opozicije v Zablacu pri Čačku je imel dr. Dragoljub Jovanović velik govor, v katerem je med drugim dejal:

»Stalno je treba ponavljati, da lahko združena opozicija v naši zgodovini kaj ustvari edinele, če si postavi za temelj svojega udejstvovanja kmeški narodni in socialni program. Jedro tega programa je pa v tem: očuvati Jugoslavijo v dosedanjih mejah ter dati naši državni in družabni ureditvi kmeški karakter (značaj). Kmetje so proti vsakemu podjarmljenju drugih narodov in stanov. Kmetje so za socialno pravičnost in pošteno upravo. Jugoslavija — kmeška država — to je v dveh besedah program, ki more organizirati najširše narodne vrste ne glede na prejšnjo strankarsko in sedanjo versko pripadnost.«

Kako ščiti Švica svoje kmete

Dandanašnje gospodarstvo je gospodarstvo splošne zaščite. Vsaka država se brani uvoza tujega blaga. Posebni zakoni ščitijo domači trg in domačega producenta. V tem oziru je zlasti strog zakon v Švici. Švicarski zakon ščiti domači trg kmeške proizvodnje pred konkurenco kate-regakoli proizvoda iz tujine. Zgodí se sicer, da ta ali drugi poizkusi tihotapiti čez mejo prepovedane proizvode, toda kogar dobijo, ta verjetno ne bo več poskušal tihotapiti. Tako poročajo o nekem malem trgovcu, ki je utihotapil iz Francije surovo maslo. Pri poslu so ga zalotile obmejne straže in je bil po preiskavi obsojen na globo 30.000 švicarskih frankov (okoli 400.000 dinarjev).

Tako ščiti Švica svoje domače kmetijstvo.

Stanovsko gibanje kmetov na Grškem

Vinorodna Grčija preživlja težke čase. Cene vina in zlasti sušenega grozdja (rozín) so silno padle. Večina kmeškega ljudstva, ki se peča z vinogradništvom in predelavo rozín, se je znašla v hudem položaju. Po vsej Grčiji, zlasti pa v vinorodnih krajih, se je pričelo živahno kmeško gibanje na stanovski podlagi. Kmetje zahtevajo uvrstitev cen grozdju, vinu in rozinam. V nekaterih krajih so se koncem avgusta vršila obsežna zborovanja, na katerih so kmetje enodušno izjavljali svoje upravičene zahteve. V političnih krogih računajo, da utegne iz tega gibanja nastati prav močan kmeški stanovski pokret.

Tudi na Poljskem podaljšan kmeški moratorij

Lansko leto je bilo tudi poljsko kmetijstvo deležno popolne kmeške zaščite. Rok poteka zaščite je določen za letošnji 1. oktober. Vendar pa se v tem času stanje kmetov na Poljskem ni prav nič izboljšalo, pač pa celo poslabšalo. Cene kmeških pridelkov so ves ta čas nevzdržema padale, sam moratorij pa je kmetu vzel vsako kreditno sposobnost. Spričo težkega položaja pričakujejo poljski kmetje, da se bo zaščita spet podaljšala, kajti v položaju, v kakršnem se nahajajo kmetje, je izključeno, da bi izpolnili svoje obveznosti do upnikov.

Kmetška mladina

Silo za ognilo

Tudi kmetški človek ima pravico do umetnosti!

Sicer bi človek mislil, da v naslovu označene zahteve ni treba posebej poudarjati, ker je utemeljena v sami naravi, vendar nas napadi »Slovenskega gospodarja« in »Domoljuba« silijo k besedi.

Našo mladino napadajo ti ljudje radi plesa. Pameten človek ve, da so ti napadi prazno licemerstvo. Mladi ljudje so namreč plesali, preden smo bili mi in »Domoljub« in »Slovenski gospodar« na svetu in bodo še plesali, ko za

Ples pri bogoslužju

Iz zgodovine je vsakomur, ki se kdaj količkaj bavil s tem vprašanjem, znano, da so mnogi narodi plesali in še danes plešejo pri bogoslužnih obredih. Ako mi kdo reče, da so bili Grki, Egipčani, Perzijci itd. pač pagani in so torej delali v nekakšnih zmotah, mu povem z besedami sv. Pisma, da je celo sam kralj David plesal »pred obličjem Gospodovim«. Sv. Pismo torej ne vidi v plesu pohujšanja, ampak celo pojav, ki spada v bogoslužje.

Po drugi strani vsakdo ve, da tudi danes vsi kulturni narodi smatrajo ples za umetnost. Le pomislite, kako n. pr. razna telovadna društva goje proste vaje, ki jim pravijo — rajalne vaje. No, rajati se pa vendar pravi — plesati! Tudi naši nekdanji »Orli« so poznali »rajalne vaje« in se ni nihče spotikal nad tem. — Plesno umetnost goje vsa gledališča, ki vendar povsod po svetu žive z državno podporo. In nobena vlada, naj je kje še tako katoliška, si ne drzne gledališčem zaradi plesa odreči državne podpore!

Ples poznajo in goje tudi v zasebnem življenju izrazito katoliški krogi. Ako »Domoljub« in »Slovenski gospodar« tega ne verjameta, naj

**Trgovina z mešanim blagom,
lastna izdelovalnica odevi**

IVAN A. GROSEK TREBNJE

naznanja ponovno znižanje cen vsemu manufakturnemu blagu, posebno klobukom, dežnikom, moškim srajcam, ženskimi nogavicam, torbicam ter vsem krojaškimi, šiviljskimi in čevljarjskimi potrebščinam. Posebno je pa izpopolnil in do skrajne meje pocenil **vse vrste usnja.**

Zaupajte, da kupite pri meni najcenejše.

Sveže blago, poštena mera, nizke cene — za to Vam jamči

dober glas staroznane trgovine Grosek

Razpuščena armada.

Monako je mala kneževina, ki je znana po svoji sloviti igralnici Monte Carlo, kamor hodijo bogati pustolovci in veterinjaki z vsega sveta zapravljati denar. Zdaj je menda tudi te ljudi dosegla kriza in dohodki te države so se tako skrčili, da je vladajoči knez sklenil razpustiti armado, ki šteje natanko — 76 mož. Naša slika kaže topničarje te velike armade. Top je seveda bolj primeren za žegnane kakor za vojsko.

nami ne bo »ne čevljev ne dret«, kakor pravi ljudski pregovor. Nam torej ne gre za nikako obrambo, ker nam ta ni potrebna, ampak za odgovor na načelno važno vprašanje:

Kaj je ples?

Ples je izraz umetnostnega izživljanja, do katerega ima vsako razumno bitje pravico prav tako, kakor ima vsak človek pravico do vere in verskega čuvstvovanja. Kdor torej v plesu vidi v prvi vrsti le zabavo in morda celo pregrešno zabavo, ta tega pojava ali ne razume, ali pa je sam tako pokvarjen, da mu pripisuje občutja in spremene pojave, ki nimajo s plesom prav nič opraviti.

Starost plesa

Kdaj se je ples pojavil? Menda se ne bomo čisto nič zmotili, ako trdimo, da je ples tako star kakor prvi, najbolj preprosti znaki človeške kulture. Naj so znanstveni raziskovalci, ki na podlagi izkopanin in drugih ostankih davne minulosti preiskujejo življenje že izumrlih človeških rodov, prodrli še v tako sivo davnino, so povsod naleteli na sledove, ki pričajo, da so ljudstva že mnogo tisočletij pred nami — poznala ples. Tudi vsi tako zvaljeni »preprosti narodi«, ali kakor jim radi rečemo »divjaki« poznajo ples. Pa ne samo to! Židje, ki jih imenuje sveto pismo »izvoljeno ljudstvo«, so prav tako poznali ples in ga tudi gojili.

si o priliki, ko bo čas za to, ogledata plesne prireditve v ljubljanskem hotelu »Union«, kjer slovenski kmetje s svojo mladino vred nimajo prav nič svojih prstov zraven.

Gospodu in beraču dovoljeno, za kmetško mladino — greh!

Kar je torej gospodu in beraču dovoljeno, je za našo kmetško mladino — greh! V nekdanjem deželnem dvoreu v Ljubljani je tedanja deželni glavar dr. Ivan Šušteršič, ki je bil vendar dovolj katoliški mož, vsako leto priredil v predpustnem času velik ples! To celo med vojno, v najtrpejših dneh, ko so milijoni ljudi krvaveli po raznih bojiščih. Zanj ni bilo pregrešno. Ali so morda po pojmih »Domoljuba« in »Slovenskega gospodarja« ljudje, ki se oblačijo v žamet in svilo, podvrženi drugačnim naravnim zakonom kakor kmetje?

Proč s hinavščino!

Lahko bi navedli še nebroj primerov, ki bi tem bolj žarko osvetlili tako licemerstvo, vendar se nam zdi škoda dragocenega časa. Zato samo kličemo gospodi, ki bi rada uvedla dvojno ali celo trojno mero za pravico: Proč s hinavščino! Mi se ne damo več varati in smo sami toliko zreli in razišodni, da vemo, kaj je prav in kaj ni.

Za nas ples ni strast!

Za nas ples ni strast, ampak umetnost. Mi vemo, da s plesom izražamo nebroj občutij, ki

čisto nič ne diše po grehu. Hkratu tudi vemo, da vprav ples napravi človeka bolj gibkega, da uglači njegove kretnje in ga sploh usposobi za družabno lepše vedenje.

Zlasti dostojen ples na prostem je lep in tudi kot zabava v vsakem oziru neoporečen. Saj vendar tak ples odvrača mladino od pijančevanja in posedanja po zakajenih gostilniških sobah. Ali je to mar pregrešno?

Ne preklinjati, ampak dvigniti ples tudi na kmetih na čim višjo stopnjo resnične umetnosti, to bodi naša naloga. Treba bo poskrbeti, da iz pozabljenosti otmemo in izbrskamo slovanski ples, ki naj oplemeniti čuvstvovanje naše mladine, budi v njej narodno samozavest in ponos, obenem pa naj ji bo tudi poštena, vedra in zdrava zabava!

Z ljudmi seveda, ki iščejo povsod strasti in nizkih živalskih nagonov, seveda ni mogoče pametno govoriti. Kdor se namreč hoče usužnjiti strastem, ta se jim pač usužnji povsod in ga niti svetost poedinih krajev ne odvrne od tega.

Mislím, da je beseda jasna. Pošteno je bila rečena in naša mladina jo bo tudi pošteno sprejela. Mimo zabavljanja pojde — na delo! Saj smo vendar kmetje in ne dlakocepci!

Jz organizacije

Tabor kmetške mladine v Žalcu

Kmetška mladina, ki je organizirana v številnih društvi Pododbora Zveze kmetjskih fantov in deklet za celjsko okrožje, priredi v nedeljo 8. septembra t. l. v Žalcu »Tabor kmetške mladine« z veliko tekmo koscev, zborovanjem, kmetško veselico itd.

Najveličastnejša bo povorka, katero bodo tvorili: kmetjski konjeniki, kosci, grabljice, žanjice, mlatiči, okrašeni vozovi, kateri bodo predstavljali najrazličnejša kmetjska dela kot: mlatiče, klepače, kovače, sodarje, sadjarje, hmeljarje, vinogradnike, perice, terice, predice itd. Zbirališče bo ob pol 2. uri pop. pri gostilni Aubrecht ob državni cesti. Mogočna armada mladih kmetjskih borec, ki bo manifestirala za zmago svojih načel, se bo formirala v povorko, ki bo z zvezinim praporom na čelu korakala skozi Žalec — nazaj na travnik g. Krašoveca, kjer se vrši tekma koscev za prvenstvo celjskega Pododbora in zborovanja, na katerem bodo govorili voditelji kmetjsko-mladinskega pokreta, Ivan Kronovšek in drugi predstavniki.

Po tekmi in zborovanju se vrši kmetjska veselica na vrtu g. Piklna.

Omenjeni tabor obeta biti eden izmed največjih, saj bo sodelovalo preko 20 društev kmetjskih fantov in deklet.

Seja ljubljanskega Pododbora Zveze kmet-
skih fantov in deklet bo v nedeljo, dne 8. sep-
tembra ob 9. uri dopoldne v prostorih Zveze v
Tavčarjevi ulici št. 1. Udeležba za vsa društva
obvezna! — Lojze Avsec, l. r., t. č. predsednik.

Na banov. kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu

se prične novo šolsko leto zimske šole, ki traja
dve zimi po pet mesecev, začetkom novem-
bra 1935.

Vsi učenci stanujejo na zavodu (internatu),
kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, do-
volj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki bodo
ostali po končanem šolanju na kmetiji.

Lastnoročno na celo polo pisane prošnje,
kolkovane z Din 5.—, je poslati ravnateljstvu
banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem
mestu najpozneje do 1. oktobra 1935.

Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico,
zadnje šolsko spričevalo, spričevalo učenosti,
pri onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod nepo-
sredno iz kake druge šole, izjavo staršev, od-
nosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zave-
žejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava star-
šev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na
banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih
sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal po-
zneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju
pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz jav-
nih sredstev. Navesti je tudi točen naslov in zad-
njo pošto.

Starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom
dovršena osnovna šola.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek
sprejemni izpit iz sloveščine in računstva, kate-
rega so oproščeni absolventi dveh ali več raz-
redov meščanske šole ali kake nižje srednje šole.
Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po
zdravniku zavoda.

Oskrbnina znaša do preklica od 25 do 300
dinarjev mesečno po premoženjskih razmerah
prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci
za banovinsko znižano mesto morajo priložiti
davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva
in višini letnih davkov z navedbo družinskih in
gospodarskih razmer. Obenem pa naj zaprosijo
za podporo še sreski kmetijski odbor. V prošnji
za sprejem je navesti, če je sreski kmetijski od-
bor že naprošen za podporo, oziroma je priložiti
odborovo izkazilo o višini prispevka.

Hmelj

Poslednje poročilo iz Žalca pravi, da se
trgovina s hmeljem razvija prav mirno. Naj-
višje cene ne presegajo 25 Din za kg gladkega,
zelenega hmelja. Običajno se giblje cena med
20 do 23 dinarjev za kg.

Novice

Dvodnevni tečaj za konserviranje sadja in
zelenjave se vrši dne 20. in 21. septembra t. l.
na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Ma-
riboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja
dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Ude-
ležbo je javiti z dopisnico ravnateljstvu šole.

V Bukoveh se je med delom na vrtu zbod-
la med prste na levji nogi delavka Otilija Kristo-
vič. Čeprav je bila rana neznatna, je nastalo ne-
varno zastrupljenje in skoraj ni upanja, da bi
mogli Kristovičevi rešiti življenje.

V Hočah je zadnje nedeljo požar uničil po-
sestaici Tereziji Rokovi gospodarsko poslopje
in hleve. Gasilci iz Hoč, Razvanja, Bohove, Stu-
dencev, iz Maribora in Pobrežja so oženj ome-
jili, da se ni razširil na druga poslopja. Ogenj je
bil podtakužen. Orožništvo vnelo poizveduje za
požigalci.

V Jeloveu pri Bresternici so se zadnje ne-
deljo stepli na žitnini. V gostilni Schoberhof
so obhajali svatovščino, pa je nastala med svati
ljubosumnost. Ko je 24 letni starešina Ivan Čepe
plesal z družico, je planil nadenj neki svat iz
Sv. Jurija ob Pesnici in mu z nožem razparal
trebuh. Čepeju so izstopila čreva in se sedaj v
mariborski bolnici bori s smrtjo.

V St. Ilju v občini Dramlje pri Celju so ono
noč neznanim vlomilec v prodajnico trgovine
Draga Caterja. Odnegli so raznovrstnega bla-
ga in špecerije za Din 5.000.—.

V Pišecah pri Brežicah so tudi vlomilec obi-
skali trgovino trgovca Josipa Kostevca. Odnegli
so 100 m črnega blaga za moške obleke, 1000 m
ženskega rajga, 120 m svile za ženske obleke
in še nekaj drugega blaga v skupni vrednosti
Din 25.616.—. Naše čitatelje posebej opozarja-
mo, naj pod roko ne kupujejo blaga od sumljiv-
vih oseb, ker bi jim to utegnilo nakopati samo
stroške, nepotrebna pota in sitnosti. Ako bi kje
potrkal tak sumljiv prodajalec, ga javite naj-
bližnji orožniški postaji!

V Zapotoku pri Turjaku je bila v noči od so-
bote na nedeljo ubita Marija Vode. Umora je
bila osumljena njena hči, 19-letna Malči. Orož-
niki so jo prijeli in jo začeli zasliševati. Med
zasliševanjem pa jim je pobegnila skozi okno v
klet in brez sledu izginila. Njen beg še bolj po-
trjuje ljudsko sodbo, da je nesrečnica res umo-
rila — lastno mater.

Na Kumu so dogradili počitniški dom za ru-
darske otroke. Za dom je še blagopokojni kralj
Aleksander I. Zedinitelj poklonil 35.000 Din, a
za cerkev Sv. Jošta 5.000 Din. Poleg tega so
prispevale tudi razne tvrdke. Obilo pa so za
dom svoje dece žrtvovali tudi delavci, ki so
pridno delali. Prihodnje leto bo dom slovesno
otvorjen. Blagoslovne obrede bo opravil ljubljans-
ki škof dr. Gregorij Rožman.

V Novem mestu prične v kratkem graditi na
novem pokopališču novo mrtvašnico. V novem
poslopju bo soba za razteleševanje, za grobarja,
shramba za grobarsko orodje, pa tudi posebna
soba za mrličce, ki so umrli za nalezljivimi bole-
znimi. Na eni strani bo tudi vodnjak.

Na Vrhniki se je zastupila 19-letna Mara
Matičič, doma iz Slivca pri Rakeku, z lizolom.
Poklicani zdravnik je takoj odredil prevoz ne-
srečnega dekleta v ljubljansko bolnišnico, a je
reva že med prevozom umrla. Pravega vzroka,
ki je gnal dekle v tak obup, nihče ne ve, sumijo
pa, da gre za nesrečno ljubezen. Pokojna je bila
prijazna, pridna in brhko dekle. Njena smrt je
vzbudila splošno sočutje.

V Mariboru že nekaj časa pogrešajo nekega
stavca. Preden je izginil, si je pri frančiškanih
naročil in plačal črno mašo. Zato se svojci boje,
da si je nemara sam vzel življenje.

Na Količevem so v Bonačevi tovarni delavci
pričeli stavkati. Delavstvo zahteva odstranitev
dosedanjšega ravnatelja Wultscha.

Pri Dravogradu je na banovinski cesti neki
kolesar povozil 9-letno Marijo Postrnikovo. Otrok
je z veliko rano na glavi obležal nezavesten na
cesti in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

Iz Kamnice je bil kolesar, ki je s kolesom
trčil v 20-letno kolesarko Heleno Poljančevu.
Sunek je bil tako močan, da je dekle odletelo s
kolesom in si zlomilo nogo v gležnju.

V Mariboru so vlomilec odnesli iz stanova-
nja steklarskega pomočnika Karla Tibanta na
Aleksandrovi cesti 17 več perila, 600 dinarjev in
neko potrdilo za 5.000 Din, ki jih nekdo dolguje
Tibantu.

Zopet ena senzacija! Za celo obleko 140 cm
širokega kamgarna 3-10 m skupna cena samo
89 Din. Komur blago ne ugaja, se zamenja ali
vrne denar, dokler traja zaloga. Stermečki, Celje.

Na Barju je podružnica Sadjarskega in vr-
narskega društva v prostorih osnovne šole v ne-
deljo 1. septembra priredila lepo uspelo raz-
stavo vseh pridelkov, ki uspevajo na barjanskih
tleh. Za razstavo ima posebno mnogo zaslug

učiteljstvo, ki pravilno pojmuje svoje kulturno
poslanstvo med kmetiskim ljudstvom.

V Mihoveh je prejšnji torek ponoči izbruh-
nil ogenj. Goreti je začelo gospodarsko poslopje
posestnika Janeza Premzla. Vnelo se je tudi po-
slopje njegovega soseda Jožefa Pernata. Razen
domačih gasilcev so prihiteli na pomoč tudi oni
iz Cirkove. Prvo poslopje je popolnoma, pri dru-
gem pa je ogenj uničil samo streho. Škoda znaša
17.000 dinarjev. Oba kmeta sta bila zavarovana
le za malenkostne zneske.

Protiletalski topovi.

S takimi topovi bodo v Ameriki odganjali v pri-
meru vojne sovražna letala.

Iz domače volne napravljene pletenine, zla-
sti nogavice, dokolenice, sviterje posebno cenimo
ter jih varujemo kot nekaj zaklada, ker vedno
bolj izginjajo, kajti čedalje bolj primanjkuje
volne za te izdelke, ki se izdelujejo le v malih
množinah. Letošnja razstava ovac naj poživiti in
razširi rejo teh živali, da bomo vsaj za domačo
porabo pridelali dovolj fine volne. Obiščite raz-
stavo ovac in koz in videli boste, da imamo do-
ma dobro pasmo, ki nam daje volno za te ple-
tenine. Razstava bo v okvirju letošnjega ljub-
ljanskega jesenskega velesejma od 5. do 16. sep-
tembra, priredi pa jo društvo rejcev malih živali
>Živalceac.

Iz ormoškopoljtomerskih goric piše neki na-
videzni kmet v zadnjem >Slovenskem Gospodar-
ju: kaka bo letošnja vinska trgatve in da že
sedaj neki prekupci lazijo po vinskih hribih
okrog vinogradnikov ter obljublajo za vinski
mošt 1 do 2 dinarja, dasi zna biti letošnji vinski
pridelek izborne kakovosti. Take prekupece, ki
mešetarijo v škodo vinogradnika je treba z ba-
tinami odpraviti, pravi končno dopisnik. Mi bi k
temu samo dodali, da je treba nabatinat, pa prav
pošteno tudi one vinske pančare, ki vozijo v
Ormož banačana in dalmatinca, večkrat pozno v
noči, da bi ljudje ne videli, pri čemer je najbolj
žalostno to, če tak posej opravlja kaka zadruga,
ki hoče biti kmečka na verski podlagi.

Leskovec pri Haložah. Prostovoljna gasilska
četa Leskovec pri Haložah priredi v nedeljo, dne
15. septembra t. l. ob pol eni uri popoldne pred
gostilno Vreg veliko tombolo; v slučaju slabega
vremena pa prvo prihodnjo nedeljo. — Vsa oko-
liška društva naprošamo, da bi ne prirejela ta
dan sličnih prireditev. Predprodaja tombolskih
kart je v vseh trgovinah v Leskovcu in stane
vsaka 2 dinarja. Ker je prireditev splošno ko-
ristnega značaja vlijudno vabi k obilni udeležbi
odbor.

Vsak, kdor potuje v času od 5. do 16. septembra v Ljubljano, se zamore peljati za polovično voznino, če svoje potovanje veže z obiskom jesenskega velesejma v Ljubljani, ki se vrši od 5. do 16. septembra t. l. Pri nakupu vozne karte naj zahteva na postajni blagajni posebno železniško izkaznico, ki stane Din 5.—. Če obišče velesejem, mu vozna karta velja za brezplačen povratek.

Naš mali človek si more izboljšati svoj težki položaj v veliki meri z rejo angorskih kuncev. Trije kunci te pasme dajo letno okrog 1 kg prvovrstne angorske volne v vrednosti 250 Din, ki se z lahkoto vnovči potom društva rejcev angorskih kuncev v Kočevju in uredništva lista cetu iz Depale vasi. Padel je pod voz in si zlomil levo nogo.

Iz Hoč smo že v eni prejšnjih številkih našega lista poročali, da so neznani požigalci zagrozili z ognjem tudi g. župniku. Zdaj so svojo podlo grožnjo tudi uresničili. Podtaknjeni požar je uničil gospodarsko poslopje hočkega župnika. Živino so k sreči še pravočasno rešili.

V Ribnici je neznan kolesar povozil 11-letno deklico Slavko Štefancičovo. Malo so morali zaradi poškodb pripeljati v ljubljansko bolnišnico. »Rejec malih živali«. O dobičkanosti teh kuncev se bo vsakdo mogel prepričati na letošnjem jesenskem velesejmu od 5. do 16. septembra na razstavi izdelkov iz volne angorskih kuncev.

V Komendi je gasilska četa v nedeljo 1. septembra praznovala 40-letnico svojega obstoja.

V Gašteraju je neki slaboumež zažgal kopicu koruznice, postavljeno ob hlevu posestnika Janeza Stiperja. K sreči so nevarnost dovolj zgodaj opazili in preprečili gorje.

V Vajnu pri Pesnici je pred časom izginilo posestniki Alojziji Lorbekovi 17.000 Din. Z »jurjic« je zmegelela tudi služkinja Marija Bruckmeister. Deklo so zdaj prijeli v Mariboru in bi radi izvedeli od nje, kako je bilo s tisočaki. Dekle zatrjuje, da ni izvršilo tatvine in da ji ni o denarju nič znanega.

Ivan Albrecht:

Čez pol leta

(Nadaljevanje.)

Kmalu po materinem odhodu je nastopil očim dopust in je bil posej kakor enca vedno pri meni. Pravil mi je o vojni, o tujih narodih in njih šegah, zlasti pa mnogo o najrazličnejših verstvih. V pripovedovanju je znal vedno vpletati polteno podčrtane domisleke. Slikal mi je tudi razvoj človeka, govoril o tajnih grehah mladosti, o zablodah velikomestnih ljudi in o skritem valovanju človeških strasti. V odlomkih mi je čital dela raznih pisateljev (Nierzadnicki govori več jezikov!) in mi je sproti prevažal in tolmačil po večini bobotne in čisto dvoumne prizore, ki jih brez takega pojasnila nisem razumela. Do zadnje podrobnosti mi je razgalil nagoto mesa in razbičal mojo domišljijo. Trepetala sem, ko sem ga poslušala, vendar sem kakor jagnje sledila njegovim besedam. Nekaj dotlej neznanega se je predramilo v meni in sem gledala očima kakor vsevednega Boga in vraga hkratu. Porušil in razmajal je v meni vse, vero v Boga in v ljudi, vero v dobro in lepo, nazadnje pa se je lotil še matere. Med spoštljive in tople besede, ki je z njimi poveščeval njene vrline, je nanzal toliko namigavanj o čutnih strasteh, da je malone čisto požgal v meni še to poslednjo svetinjo. Končno mi je povedal, čemu je morala mati v Gradec: Iznebiti se hoče tam sadu njune ljubezni.

Vso noč po tistih razgovorih sem prejkotala, tako so me potrla ta razkritja. Očim me je tolažil in mi prinašal raznih dišav in dobrot, dokler proti jutru nisem končno zaspala. Odslej mi je še bolj stregel. Zvečer sva vedno dolgo imela

in Braslovčeh sta prišla v Celje prodajat saharin neki Vinko in njegova žena. V Celju so jih prijeli in našli pri njima še 5 štakljic saharina. Seveda bosta morala nositi vse zle posledice, ki jih postava predpisuje za tihotapece.

Na Viču pri Ljubljani so pričeli graditi spomenik padlim vojakom po načrtih arhitekta g. Plečnika.

V Apačah so vlomili neznani zločinci v stanovanje banovinskega zdravnika Julija Matteya. Odnesli so, kar so dosegli, pa seveda tudi nekaj denarja.

Na Igu pri Ljubljani so doslej neznan zločinec udrl v tamošnji poštni urad ter odnesel vso gotovino, ki pa jo je bilo v blagajni slučajno zelo malo tako, da se jim je trud z vrtnjem železne blagajne komaj splačal. Zaloge znamk pa se sploh niso dotaknili.

Podpore za nabavo semen. Ministrski svet je na predlog kmetijskega ministra podelil bankim upravam tele podpore:

V Zlatolčju je ondan do tal pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Antonu Rodošku. Hkratu mu je unčil požar vso krmo in poljske pridelke, obilo orodja in 90 kokoši. Komaj so prav v zadnjem trenutku rešili živino. Škoda znaša Din 18.000, zavarovan pa je bil prizadeti posestnik samo za 5000 Din. — Odtod se je ogenj razširil tudi na poslopje sosedu Antona Goloba. Tudi tu je poslopje pogorelo in je uničeno orodje, krma in žito. Škoda znaša Din 15.000, zavarovano pa je bilo poslopje za Din 10.000. Kakor že v več krajih, so tudi tu podtaknile ogenj zločinske roke.

V Ljubljani je za direktorja pošte in telegrafa imenovan dr. Vagaja. Doslej je bil vršilec dolžnosti direktorja dr. Janko Tavzes.

V Grincih se je posestnik Matija Toplak ponesrečil, ko je prešal jabolka. Stiskalnica mu je močno poškodovala levo roko.

Naročajte Kmetški list!

luč, ki jo je zasenčil z rdečo svilo. Nanosil mi je slaščice in je bil od večera do večera nežnejši z menoj, dokler me ni nekoč vzel v naročje in me začel naglo poljubljati. Nekaj strahotno prenačujočega in živalsko nasilnega je bilo v njegovem glasu, ko je zajecjal:

>Vida, lastnemu otroku sem se odpovedal samo radi tebe, tako te imam rad. Bodi moja, Vida, vekomaj moja —<

>Ata, ga v strahu rinem od sebe. >Človek — Zver! Nierzadnicki, kaj počneš! Pusti me!<

Blazna groza kriči iz mene, on pa hrope in objema, da ga praskam, grizem in bijem do onemoglosti — — —

Ko sem se zopet zavedala, je bil že dan. Bila sem trudna in prvi trenutek nisem niti vedela, kaj se je zgodilo z menoj. Glava me je bolela in vse se mi je vrtele. Tedaj zaslišim očemov glas:

>Si se umirila, ljubica?<

Hhratu se zavem, da ležim v njegovi postelji. Ta glas, joj, ta glas in njegov pogled! Sunkoma hočem planiti kvišku in zavpiti, pa sem kakor omravela. Samo strah občutim, brezimen strah, še hujši nego takrat, ko sem Nierzadnickega videla prvokrat. Trepetaje in drhte začnem prositi usmiljenja. Zobje mi šklepečejo kakor od mraza. Molim, kolnem, jočem, rotim in psujem, vse v eni sapi, brezmejno ponižano in osramočeno se čutim, on pa se samo smehlja, češ:

>Tako je lepo, da tako, ljubica — Nebeški trenutki, vredni življenja.<

In me objame in kakor igračko vzame naročje, jaz pa nimam več toliko moči, da bi praskala in se branila. Samo krčim se in stiskam in z dlanmi skušam pokriti goloto.

Da si tedaj videl njega! Počasi in mirno mi pripoveduje, da take trenutke preživi vsako deklo, nakar šele res postane ženska. Gleda me in me gladi ter mi smehljuje ponavljaj, naj ne

Naš pravi domači izdelek!

Po svetu

*

Mrtvo so obudili. V mestni bolnišnici v Manchesteru (Anglija), se je zdravnikom posrečilo, da so mrtvo žensko zopet obudili v življenje. Dva zdravnika sta popolnoma zanesljivo ugotovila smrt. Čez štiri minute so nato mrtvi ženski vbrizgnili v srce neko zdravilo. Srce je začelo zopet delovati in mrtva ženska je oživela.

Ogromen požar je v Lodzu na Poljskem upepelil kar 93 poslopij.

463 km na uro je prevozil na aeroplanu neki francoski letalec in s tem postavil svetovni nov rekord.

bom otročja. On sam dobro ve, da ga ljubim, ker bi se ga sicer ne bala. Ženska da se boji samo tistega moškega, ki ga ljubi. Samo pogledam naj ga, pa bom takoj spoznala, da govori resnico. Odslej sem njegova druga žena. Materi se s tem ne zgodi nobena krivica, ker ne bo zaradi mene v ničemer prikrajšana. Sploh ji niti ni treba vedeti, kako je z nama. Noben mož ne živi samo z eno žensko. Pametne žene to vedo in ne ugovarjajo.

Kakor je govoril, je v meni kopnel občutek sramu in studa. Saj je navajal celo sveto pismo ter omenjal Davida in druge, ki so imeli po več žen. Medtem sem mu omahnila na prsi in zaspala.

Izza tega dne se mi je življenje zdelo grdo in ljudje bojazljiva čreda hinavcev. Petrinič mi je še vedno pisal pisma, ki sva jih sedaj čitala z Nierzadnickim. Včasih mi je očim celo prigovarjal, da sem mlademu človeku prijazno odpisala. Šolanje sem opustila, ker mi je trdil Nierzadnicki, da bi to bilo zame le nepotrebno zapravljanje časa. Zahajala sem samo še v gledališče in na zabave. Moške, ki so mi dvorili, je sprejemal očim s prikupljivo vljudnostjo, hkratu pa je znal naš dom obdati z nekakšno nedostopnostjo, kakor da ga je ograbil z nevidnim plotom.

Jeseni se mi je zdelo, da se mora zgoditi nekaj strašnega. Matere očim sploh ni hotel nič več pogledati. Ako je tudi govoril z njo, je prav za prav govoril le z menoj. Bilo mi je čisto, da bi se jokaje privila k njej in jo vprašala, kako je vendar vse to in kam s tako tišino drvi naše življenje, toda njene oči so bile tako krotke in Nierzadnicki me je oklepal s tako silo, da sem res molčala.

(Se nadaljuje.)

Angleški kolonijalni vojaki obtoženi vstaje in umora. Letos julija meseca se je nekaj angleških kolonijalnih vojakov v Indiji uprlo. Domočini iz vasi Karaundi so namreč napadli tedaj vojaštvo, češ da so vojaki oskrnili neko indijsko ženo. Nato so vojaki drugo noč napadli vas Bhandu, ki so jo pomotoma smatrali za kraj Karaundi. Trinajst ljudi so tako pretepli, da je eden zaradi poškodb umrl. Sedaj se bodo morali zagovarjati pred sodiščem, ki v takih primerih ne pozna šale.

Obnovitev procesa proti morilecu Lindberghovega sinčka. Kakor se naši čitatelji bržkone še spominjajo, je bil letos pred poroto proglašen za morilca prvorojenega Lindberghovega sina neki Bruno Rihard Hauptmann, ki je Nемеc po rodu. Bil je obsojen na smrt. Njegov zagovornik je medtem dosegel, da je bila izvršitev smrtno kazni odgodena, zdaj pa bo menda v kratkem sodišče ponovno razpravljalo o tej skrivnostni in zapleteni zadevi. Hauptmannov branilec namreč trdi, da sinko slavnega letalca sploh ni bil umorjen, ampak da še živi.

Huda železniška nesreča se je te dni pripetila pri Marijinem Celju v Avstriji. Potniški vlak je trčil v avtobus, ki je bil poln potnikov. Trije ljudje so smrtonesno ranjeni, pet pa jih je odneslo le manjše poškodbe.

Zopet neki atentator prijet? V mestu Mühlhausen so 2. septembra prijeli nekega madjarskega državljanu z imenom Koloman Budai. Izdajal se je za doktorja in novinarja, oblasti pa so ugotovile, da ima mož na vesti že več at-

tatskih podvigov. Pred kratkim je v Zenevi s kamenjem razbil nekaj šip v oknih palače Društva narodov. Se prej pa je izvršil neki atentat na Dunaju. Zdaj bo policija nevarnemu »doktorju« temeljito pretipala obisti.

Angleški fašisti proti vojni. Vodja angleških fašistov, Oswald Mosley, je nedavno izjavil na nekem zborovanju, da pomeni zločin, ako katerakoli država želi izzvati vojno. — Minulo nedeljo so potem fašisti v strnjениh vrstah privedli obhod po glavnem mestu Londonu. Na letakih, ki so jih nosili v sprevodu, so bili različni pozivi Angliji, naj se briga za svoje zadeve in naj se ne vtiika v tuje.

Sejmi

- 8. septembra: Sv. Trojica v Slovenskih goricah.
- 9. septembra: Lukovici, Vrhu, Bušeči vasi, Vel. Laščah, Gradaču, Črnem vrhu, Št. Vidu pri Stični, Loškem potoku, Vinici, Trebeljevem, Rušah, Št. Pavlu pri Preboldu, Bregu pri Ptujju.
- 10. septembra: Kamniku, Smartnem pri Litiji, Dol. Lendavi, Turnišču, Puconcih.
- 11. septembra: Senožečah, Dobju.
- 12. septembra: Črmošnjicah, Vel. Mraševem pri Krškem, Loki pri Žusmu, Turnišču.
- 13. septembra: Dobovi.
- 14. septembra: Žužemberku, Vel. Brusnicah, Loki pri Zidanem mostu, Petrovčah, Rogatcu, Vitanju, Mangi, obč. Golobinjek, Št. Janžu, okr. Slovenjgradec.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'40
1 nemška marka	Din 17'60
1 švicarski frank	Din 14'25
1 angleški funt	Din 217'—
1 avstrijski šiling	Din 9'—
1 francoski frank	Din 2'88
1 češkoslovaška krona	Din 1'81
1 italijanska lira	Din 3'56

Radio

od 8. do 15. septembra 1935.

Nedelja, 8. septembra: Uvedba glavnih gospodarskih zapisnikov na kmetijah (ing. Petkovšek Valentin) — 9.45: Versko predavanje (p. dr. Roman Tominec) — 16.15: Ženska ura: Žena in novinarstvo (Minka Govekar).

Ponedeljek, 9. septembra: 18.40: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna).

Torek, 10. septembra: 18.00: Požgančkov oča bo deci kraljal.

Sreda, 11. septembra: 18.00: Domače po domače, Magistrov trio — 19.40: Iz Aleksandrije v domovino (R. Dostal).

Petek, 13. septembra: 13.15: Trinajsti dan, nesreče dan — 18.40: Franu Šukljeju v spomin (dr. Lončar).

Sobota, 18.40: Zunanji političen pregled (dr. A. Kuhar).

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

Prodamo 6 sodov

po cca. 30 hl za vina - rabljeni

Ponudbe Godec, Ljubljana, Metelkova 13

KMETJE!

Ako imate kaj naprodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, inserirajte to najprej v svojem „KMETSKEM LISTU“!

KRIZE BO KONEC

ko bodo domači denarni zavodi mogli zopet dajati nova posojila iz novih vlog
Zaupajte Vaš denar

MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI

ki izplačuje nove vloge, vložene po l. 1933., neomejeno ter jih obrestuje po 4—5%

Vloge nad Din 400.000.000.—
Rezerve Din 14.600.000.—

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

Telef. št. 28-47. Rač. poš. hran. št. 14.257. Brzjavni: „Kmetški dom“. Žiro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // IANSTVO ZA VSE VLOGE presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno pošne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12^{1/2} ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000.— Rezerve: Din 1.300.000.—

